

ΖΑΚ ΛΑΚΑΝ

**Γράμμα διάλυσης της
Φροϋδικής Σχολής
Παρισιού (ΦΣΠ)
5 Ιανουαρίου 1980**

**Lettre de dissolution de
l'E.F.P**

5 janvier 1980

Το έντυπο δημιουργήθηκε από το Φόρουμ Ψυχανάλυσης του Λακανικού Πεδίου της Αθήνας και προορίζεται για αποκλειστική χρήση των μελών του Φόρουμ και της Σχολής Ψυχανάλυσης του Λακανικού Πεδίου.

Document publié par le Forum de Psychanalyse du Champs Lacanien d'Athènes et destiné à l'usage interne aux membres du Forum et de l'Ecole de Psychanalyse du Champs Lacanien.

Jacques Lacan
LETTRE DE DISSOLUTION DE L'É.F.P
Autres écrits, p. 317-319
Editions du Seuil, 2001, Paris

Ζακ Λακάν
ΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑΛΥΣΗΣ ΤΗΣ Φ.Σ.Π. (ΦΡΟΥΔΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗΣ ΠΑΡΙΣΙΟΥ)
Άλλα γραπτά, σελ. 317-319
Εκδόσεις, Seuil, 2001, Παρίσι

Δίγλωσση έκδοση

Η μετάφραση έγινε στα πλαίσια διευρυμένου καρτέλ που
απαρτιζόταν από τους:

Αμαντέλα Σωτηροπούλου, Δημούλα Φανή, Ζορμπάς Νίκος,
Κωνταντίνου Έλενα, Σταράκης Δημήτρης, Τσιώλη Μάρα,
Χριστέλη Γεωργία

Συν-ένας Κουκουμάκη Μαρία

*Η μετάφραση του κειμένου πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια των
εργασιών της Σχολής Ψυχανάλυσης και του Φόρουμ του
Λακανικού Πεδίου της Αθήνας, κατά τη χρονιά 2021-2022.*

Αθήνα, Ιούνιος 2022

JACQUES LACAN

ΖΑΚ ΛΑΚΑΝ

**Lettre de dissolution
de l'E.F.P**

**Γράμμα διάλυσης
της Φ.Σ.Π. (Φροϊδικής
Σχολής
Παρισιού)**

5 janvier 1980

5 Ιανουαρίου 1980

Je parle sans le moindre espoir — de
me faire entendre notamment.

Μιλώ μην έχοντας την παραμικρή
ελπίδα, κυρίως, να με κάνω ν' ακουστώ.

Je sais que je le fais — à y ajouter ce
que cela comporte d'inconscient.

Γνωρίζω ότι το κάνω – και προσθέτω
σ' αυτό, ότι τούτο φέρει κάτι από
ασυνείδητο.

C'est là mon avantage sur l'homme
qui pense et ne s'aperçoit pas que
d'abord il parle. Avantage que je ne dois
qu'à mon expérience.

Πρόκειται, εδώ, για το πλεονέκτημα
μου σε σχέση με τον άνθρωπο που
σκέφτεται και δεν αντιλαμβάνεται ότι
καταρχήν μιλά. Πλεονέκτημα που οφείλω
αποκλειστικά στην εμπειρία μου.

Car dans l'intervalle de la parole qu'il
méconnaît à ce qu'il croit faire pensée,
l'homme se prend les pieds, ce qui ne

Διότι στο μεσοδιάστημα μεταξύ της
ομιλίας που (ο άνθρωπος) παραγνωρίζει

l'encourage pas.

De sorte que l'homme pense débile, d'autant plus débile qu'il enrage... justement de se prendre les pieds.

Il y a un problème de l'École. Ce n'est pas une énigme. Aussi, je m'y oriente, point trop tôt. Ce problème se démontre tel, d'avoir une solution : c'est la dis — la dissolution.

À entendre comme de l'Association qui, à cette École, donne statut juridique.

Qu'il suffise d'un qui s'en aille pour que tous soient libres, c'est, dans mon nœud, vrai de chacun, il faut que ce soit moi dans mon École.

Je m'y résous pour ce qu'elle fonctionnerait, si je ne me mettais en travers, à rebours de ce pour quoi je l'ai fondée.

Soit pour un travail, je l'ai dit — qui, dans le champ que Freud a ouvert, restaure le soc tranchant de sa vérité — qui ramène la praxis originale qu'il a instituée sous le nom de psychanalyse dans le devoir qui lui revient en notre monde — qui, par une critique assidue, y dénonce les déviations et les

και εκείνου που πιστεύει ότι συνιστά σκέψη, ο άνθρωπος σκοντάφτει, πράγμα που δεν τον ενθαρρύνει.

Ούτως ώστε ο άνθρωπος να σκέφτεται ηλίθια, κι όσο πιο ηλίθια τόσο να λυσσάει... δικαιολογημένα να σκοντάφτει.

Υπάρχει ένα πρόβλημα στη Σχολή. Δεν πρόκειται για ένα αίνιγμα. Έτσι προσανατολίζομαι ως προς αυτό και δεν συμβαίνει πρόωρα. Αυτό το πρόβλημα καταδεικνύεται τέτοιο που έχει μόνο μια λύση: είναι -τη λέω- η διάλυση.

Εννοείται (διάλυση) του Συλλόγου που παρέχει νομική υπόσταση σ' αυτή τη Σχολή.

Αρκεί να φύγει ένας ώστε όλοι να είναι ελεύθεροι, στον κόμβο μου, είναι αληθές για τον καθένα, πρέπει να είμαι εγώ στη Σχολή μου.

Καταλήγω σ' αυτή τη λύση επειδή, αν δεν έμπαινα στη μέση, η Σχολή θα λειτουργούσε αντίστροφα απ' αυτό για το οποίο την ίδρυσα.

Δηλαδή για μια εργασία, το είπα -η οποία, στο πεδίο που άνοιξε ο Φρόιντ, αποκαθιστά το αιχμηρό υνί της αλήθειας του- που επαναφέρει την αυθεντική πράξη θεσπίζοντάς την με το όνομα «ψυχανάλυση» στο καθήκον που της αναλογεί στον κόσμο μας -η οποία, μέσω

compromissions qui amortissent son progrès en dégradant son emploi. Objectif que je maintiens.

C'est pourquoi je dissous. Et ne me plains pas des dits « membres de l'École freudienne » — plutôt les remercié-je, pour avoir été par eux enseigné, d'où moi, j'ai échoué — c'est-à-dire me suis pris les pieds.

Cet enseignement m'est précieux. Je le mets à profit.

Autrement dit, je persévère.

Et appelle à s'associer derechef ceux qui, ce janvier 1980, veulent poursuivre avec Lacan.

Que l'écrit d'une candidature les fasse aussitôt connaître de moi. Dans les 10 jours, pour couper court à la débilite ambiante, je publierai les adhésions premières que j'aurai agréées, comme engagements de « critique assidue » de ce qu'en matière de « déviations et compromissions » l'AFP a nourri.

Démontrant en acte que ce n'est pas de leur fait que mon École serait Institution, effet de groupe consolidé, aux dépens de l'effet de discours attendu de l'expérience, quand elle est freudienne. On sait ce qu'il en a coûté,

μιας ενδελεχούς κριτικής, καταγγέλλει τις αποκλίσεις και τους συμβιβασμούς που μετριάζουν την πρόοδο της υποβαθμίζοντας τη χρήση της. Στόχο στον οποίο παραμένω συνεπής.

Για αυτόν τον λόγο διαλύω. Και δεν παραπονιέμαι για τα λεγόμενα «μέλη της φροϊδικής Σχολής» - μάλλον τους ευχαριστώ, επειδή διδάχθηκα από εκείνους σε ποιο σημείο εγώ απέτυχα - δηλαδή, σκόνταψα.

Αυτή η διδασκαλία μου 'ναι πολύτιμη. Επωφελούμαι από αυτή.

Με άλλα λόγια, επιμένω.

Και καλώ να ενωθούν εκ νέου εκείνοι που, τούτο τον Ιανουάριο του 1980, θέλουν να συνεχίσουν με τον Λακάν.

Κι ας μου γνωστοποιηθεί άμεσα με τη σύνταξη μιας γραπτής υποψηφιότητας. Θα δημοσιεύσω εντός 10 ημερών, ώστε να ανακοπεί η περιρρέουσα ηλιθιότητα, τις πρώτες εγγραφές μελών που θα έχω εγκρίνει, ως δεσμεύσεις «ενδελεχούς κριτικής» σε οτιδήποτε σχετικά με «αποκλίσεις και συμβιβασμούς» που η Φροϊδική Σχολή του Παρισιού (ΦΣΠ) εξέθρεψε.

Επιδεικνύοντας έμπρακτα ότι δεν είναι από δική τους υπαιτιότητα που η Σχολή μου θα γινόταν Θεσμός, επίπτωση παγιωμένης ομάδας, εις βάρος της επίπτωσης λόγου που αναμένεται από

que Freud ait permis que le groupe psychanalytique l'emporte sur le discours, devienne Église.

L'Internationale, puisque c'est son nom, se réduit au symptôme qu'elle est de ce que Freud en attendait. Mais ce n'est pas elle qui fait poids. C'est l'Église, la vraie, qui soutient le marxisme de ce qu'il lui redonne sang nouveau... d'un sens renouvelé. Pourquoi pas la psychanalyse, quand elle vire au sens ?

Je ne dis pas ça pour un vain persiflage.

La stabilité de la religion vient de ce que le sens est toujours religieux.

D'où mon obstination dans ma voie de mathèmes – qui n'empêche rien, mais témoigne de ce qu'il faudrait pour, l'analyste, le mettre au pas de sa fonction.

Si je père-sévère, c'est que l'expérience faite appelle contre-expérience qui compense.

Je n'ai pas besoin de beaucoup de

την εμπειρία, όταν εκείνη είναι φροϊδική. Γνωρίζουμε τι κόστισε αυτό, όταν ο Φρόιντ επέτρεψε η ψυχαναλυτική ομάδα να επικρατήσει του λόγου, μετατράπηκε σε Εκκλησία.

Η Διεθνής, αφού αυτό είναι το όνομά της, περιορίζεται στο σύμπτωμα που αυτή συνιστά έτσι ακριβώς όπως το ανέμενε ο Φρόιντ. Όμως, δεν είναι αυτή που κάνει τη διαφορά. Είναι η Εκκλησία, η αληθινή, που στηρίζει τον μαρξισμό εφόσον της παρέχει νέο αίμα... ενός ανανεωμένου νοήματος. Γιατί όχι και η ψυχανάλυση, όταν στρέφεται προς το νόημα;

Δεν το λέω αυτό σαν μάταιο αστεϊσμό. Η σταθερότητα της θρησκείας προέρχεται από το ότι το νόημα είναι πάντα θρησκευτικό.

Εξού και η επιμονή μου στη δική μου οδό, των μαθημάτων — που δεν εμποδίζει τίποτα, αλλά μαρτυρεί γι' αυτό που ο αναλυτής, θα χρειαζόταν για να στοιχηθεί με τη λειτουργία του.

Αν επιμένω (ως αυστηρός πατέρας), είναι επειδή η εμπειρία που αποκτήθηκε καλεί σε μία αντι-εμπειρία που αντισταθμίζω.

Δεν χρειάζομαι πολύ κόσμο. Και υπάρχει κόσμος που δεν χρειάζομαι.

Τους παρατώ εδώ ώστε να μου

monde. Et il y a du monde dont je n'ai pas besoin.

Je les laisse en plan afin qu'ils me montrent ce qu'ils savent faire, hormis m'encombrer, et tourner en eau de boudin un enseignement où tout est pesé.

Ceux que j'admettrai avec moi font-ils mieux ? Au moins pourront-ils se prévaloir de ce que je leur en laisse la chance.

Le directoire de l'EFP, tel que je l'ai composé, expédiera ce qui se traîne d'affaires dites courantes, jusqu'à ce qu'une Assemblée extraordinaire, d'être la dernière, convoquée en temps voulu conformément à la loi, procède à la dévolution de ses biens, qu'auront estimés les trésoriers, René Bailly et Solange Faladé.

δείξουν τι μπορούν να κάνουν, εκτός απ' το να με επιβαρύνουν, και να μετατρέπουν σε αποτυχία μία διδασκαλία όπου καθετί είναι καλά ζυγισμένο.

Αυτοί που θα δεχτώ μαζί μου τα κάνουν καλύτερα; Τουλάχιστον θα μπορέσουν να επωφεληθούν από το γεγονός πως τους δίνω μία ευκαιρία γι' αυτό.

Το διοικητικό συμβούλιο της Φροϊδικής Σχολής Παρισίου (EFP), όπως το έχω συνθέσει, θα αναλάβει ό,τι έχει απομείνει από τις λεγόμενες τρέχουσες υποθέσεις, μέχρι μια έκτακτη Συνέλευση, που θα είναι η τελευταία, να συκληθεί εγκαίρως σύμφωνα με το νόμο, να προχωρήσει στην εκχώρηση των αγαθών της, τα οποία θα έχουν εκτιμηθεί από τους ταμίες, Ρενέ Μπαγί και Σολανζ Φαλαντέ.

Γκιτραγκούρ, στις 5 Ιανουαρίου 1980

Guitrancourt, ce 5 janvier 1980

